AYDEDE

No. 93 — 112
CUMARTESİ 2 HAZİRAN 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasi Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 81f

FIKRALAR

SİYASİ HADİSELER

CEMİYET HAYATI

KADIN VE SİNEMA

HİKAYE

İKİ ROMAN

TUHAF VAKALAR

HOŞ SÖZLER

FOTOĞRAF

VE

KARİKATÜR

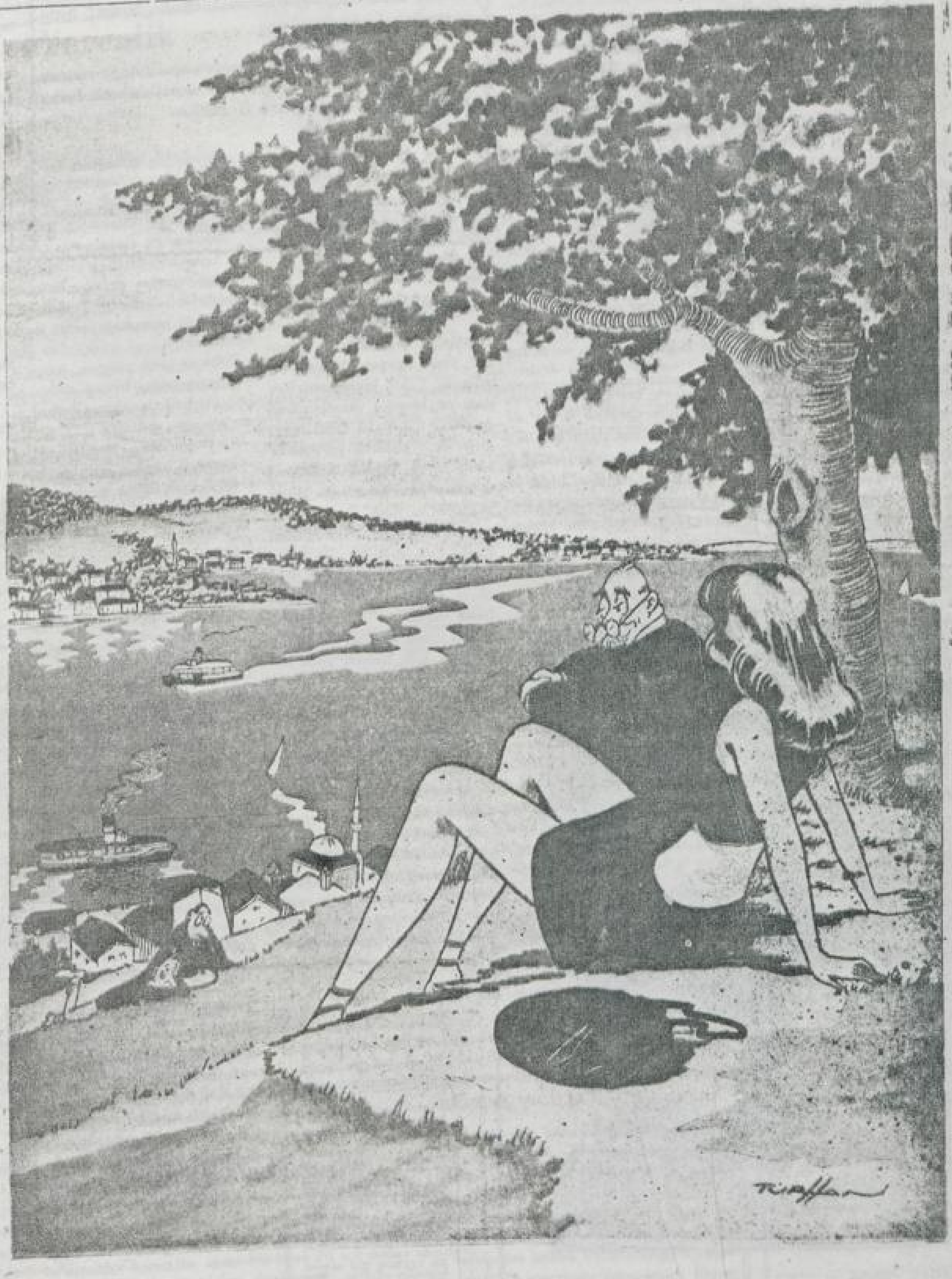

Koca — Ne apal insanlar var dünyada!. Şu güzel boğaz manzarasına sırtlarını çevirip oturmuşlar!..

ŞU, ACAİP DÜNYA

BİLİYORMUSUNUZ?

★ Zenciler, kendi memleketlerinde bulundukları müddet hiç akırmazlar. Bu, teneffüs cihazlarının iklime uygunluğundan ileri gelir.

★ Büyük şehirlerde baca dumanları güneş ışığını yüzde 26 nisbetinde kısar.

★ Kambers üniversitesinde güneşin sesini alacak bir radar cihazı yapılmaktadır.

★ İnsan vücudundaki hararet derecesi uzuvlara göre değişir. Mesela karaciğerde hararet 39, burun ve kulaklarda ise asgari 23 derecedir.

★ Ekseri nebat dakikada 0,005 suratinde büyür. Fakat bambu kamışı gibi bazısı dakikada 5 milimetre uzar.

★ Sigara içen bir adam her duman verişte havaya 4 milyar kadar toz ve mikrop yayar.

★ Geçen asırda, bir genç Fransanın gömücü kumsalından birine vurmuş ve 24 saatte yere batarak görünmez olmuştu.

ATEŞE ATILAN KADIN

Ölen koca Brahma dininen mensupsa karısının evinin kapısı önünde süslü bir kürside çıkarırlardı. Trampetler çalar, borular durmadan tutturulurdu.

Artık kadının yemek yemeğe hakkı yoktur. Sadece sakız çiğner ve dualar okur.

Sonra ona en güzel elbisesi giydirilir ve mücevherleri takılırdı. Dostları, akrabası çalgı seslerine uyarak beraberce ateş yanan yere doğru yürürler ve nail olacağı saadet ve mükâfattan dolayı onu mütemadiyen tebrik ederlerdi.

— Haydi, derlerdi, atıl ateşe... Seni orada ebedi neş'e bekliyor. İsmin tarihe geçecek!

Kadın, odun yığınına doğru cesaretle ilerlerken akrabasına vedaa gider ve gözlerinden yaşlar dökülürdü. Üstündeki mücevherleri dostlarına dağıtmasını da unutmazdı.

Nihayet ateşin etrafında, adet üzere üç defa döner ve birden bire kendisini âlevlere atardı. İşte o anda müzika sesleri en gürültülü haddine çıkar ve zavallının yanık acısına dayanamayarak kopardığı acı çığlıkları bastırırdı.

MASALLARDAKİ GİBİ

Hindistanın Behopal hükümdarı bugünlerde Paris'te bulunmakta, bir klinikte tedavi görmektedir. O münasebetle Fransız gazeteleri, hükümdarın gayet güzel olan anası Begün hakkında bazı malûmat vermektedirler. Bunlardan biri şudur:

Begün bir gün ülkesi içinde seyahata çıkmış. Halk yolu üstünde iki geçeli seyrine dalıyor, güzelliğine hayran kalıyormuş. O arada bir delikanlı hüngür hüngür ağlamağa başlamış. Begün sormuş: «Nedir derdin? Niçin gözyaşları döküyorsun?»

Genç cevap vermiş:

— Zira yarın gözlerimiz senin güzelliğini görmekten mahrum kalacak. Onu saraydakiler seyredebilecek. Saray halkı o saadete bizden daha mı lâyık?

Begün demiş ki:

— Ağlama. Bundan sonra sarayda hiç bir erkek benim yüzümü görmeyecek!

Hakikaten dediğini yapmış ve bir daha sarayında erkeklere güzel çehresini gö..rmemiş.

ORADA BAŞKA TÜRLÜ

Fransız cümhuriyetleri, imparator olmadan önce III. Napolyonunki müstesna daha henüz bir cumhur reisinin resmini pullara koymamışlardır.

Filvaki Paul Doumerin bir pulu varsa da ölümünden sonra hürmet olarak basılmıştır. Mareşal Pétain'in pulları ise devlet reisi sıfatile yayınlanmıştır ve onun hükümeti geçici bir hükümetti.

TARİHTEN TUHAFLIKLAR:

İŞARETLE KONUŞMA PROFESÖRÜ

İskoçya nezdinde bir İspanya elçisi gayet bilgin bir adamdı. Fakat konuşmağı sevmez ve işaretle konuşmanın insanlar için daha tabiî olduğunu ileri sürerek üniversitelerde birer işaretle konuşma profesörlüğü bulunması lâzım geldiğini söyledi.

Kral Jak, alaycı bir hükümdardı. Ona dedi ki:

— Aberden üniversitesinde böyle bir kürsü ve bir profesör vardır.

Elçi pek sevindi ve gidip görmek için hemen yola çıktı.

Jak daha evvel Aberden'e en süratli vasıtayla adamlar yollamış ve üniversitede uydurma bir işaretle konuşma profesörlüğü hazırlanmasını bildirmişti.

Kralın arzusunu yerine getirmek icabediyordu. Şehirde Glaskul adında bir kasap buldular. Komikliği ile meşhur bu kasapın bir gözü kördü. Kendisine bolca para verildi ve İspanya elçisine karşı işaretle konuşma profesörlüğü rolünü oynaması temin olundu.

Nihayet elçi gelince, önceden üniversite hocası elbiseleri giydirilmiş olan Glaskul'un odasına soktular.

— Buyurunuz, konuşunuz!

Dediler, odadan çıktılar.

Elçi elinin bir parmağını yukarı kaldırdı.

Glaskul bu işarete iki parmağını kaldırmak suretiyle cevap verdi.

Elçi karşılık olarak üç parmağını kaldırdı. Kasap yumruğunu gösterdi.

Bir müddet sonra elçi cebinden bir portakal çıkardı. Cevaben Glaskul cübbesi altından bir ekmek parçası çıkarıp gösterdi.

Elçi, profesörü hürmetle selâmladı ve yanından ayrıldı.

Dışardakiler sordular:

— Ne konuştunuz?

— Mükemmel bir profesörünüz var; hayran kaldım. Ben ona evvelâ bir parmağımı gösterdim, «Allah birdir» dedim. O, iki parmağını göstererek İsa'yı da saymak lâzım geldiğini anlattı. Ben üç parmağımla teslim işareti yaptım. Profesör «hepsi birdir» mânasına avucunu yumdu. Cebimde bir portakal vardı. Allahın nimetine misal olarak bunu gösterdim. O, «asıl nimet ekmektir» cevabını verdi; bana bir ekmek parçası uzattı.

Elçi gittikden sonra üniversite erkânı Kasap Glaskul'u çağırırlar:

— Anlat bakalım, neler oldu?

Derhal Kasap anlattı:

— Sizin elçi terbiyesizin biri imiş. Bana ilk işi bir parmağını göstermek, «gözünün biri kör» demek oldu. Kızdım; iki parmağımı gösterdim. Ona anlatmak istedim ki, bir gözüm iki tane kadar görür. Herif bu sefer üç işareti yaptı. Yani «ikinizin üç gözü var» diye alay etti. Büsbütün öfkelendim. Yumruğumu gösterdim. Az daha suratına indirecektim. Neyse terbiyesini takındı ama gene bir münasebetsizlik yaptı. «Sizin soğuk memleketinizde böyle güzel yemiş bulunmaz» mânasına bana bir portakal uzattı. Bereket yanımda ekmeğim vardı. «Portakal kaç para eder, sen şu ekmeğe bak!» demesine somunu gösterdim. Abtal abtal güldü, selâm verip defoldu!

Tyron Power'in karısı Linda Christian «Tarzanla deniz kızı» isminde çevireceği filimdeki kıyafetiyle

BALZAC'IN DAYISI İDAM EDİLMİŞ!

Şu sırada 150 inci doğum yılı kutlanacak olan dünya çapında Fransız romancısı Balzac'ın hayatı tekrar incelenmektedir. Anlaşıldığına göre Balzac'ın dayısı Balssa, bir hafifmeşrep köylü kızını bozup öldürmek suçundan dolayı idama mahkum edilmiş ve hüküm infazolunmuştur. Fakat Balssa sonuna kadar suçu inkâretmiş ve masum olduğunu söyleye söyleye giyotin satırı altında can vermiştir.

Balzac'ın hayranlarından bir zat şimdi mahkeme evrakını tetkik etmek ve bu dayının nâhak yere idam olunduğunu isbata çalışmakla meşguldur.

CHURCIL'E BENZEDİĞİ İÇİN SERGİYE GİRMEDİ!

İngilterenin Paris büyük elçiliğinde bulunmuş olan Sir Clerk'in zevcesi iyi bir heykeltraştır. Bilhassa hayvan heykelleri yapmakta müstesna bir kabiliyeti vardır.

Bu defa Paris'te bir sergi açmış ve kıymetli heykellerini teşhir etmiştir. Bunların arasında yalnız bir iri buldog köpeki yoktur. Gayet mükemmel bir heykelin neden sergiye konulmadığını soranlara sanatkâr şu cevabı vermiştir:

— Winston Churchil'i gücendirmekten korktum. Zira heykel acaib surette kendisine benzemektedir!

SUDA NAKIŞLAR

RAMAZAN MÜNASEBETİYLE

Eski ramazanlardan kala elimizde bir pide kaldı. Evet, ramazanın ilk akşamı ramazandaki tek değişiklik, görken imrenip alınan ve [illegible]klarımızın yanına konan [illegible] parça sıcak pideden ibarettir.

Ona bakarak «Ramazan [illegible]» dedik.

Çocukluğumun ve gençliğimin ramazan sofralarını tekrar anlatacak. Bayezit camii [illegible] kurulan sergiden [illegible]ler yapacak, direkler [illegible] gezinti ve eğlencelerini [illegible]cak değilim. Bunlar okadar çok söylendi, yerli yersiz, [illegible] iğri kaleme alındı ki, [illegible] dinlemekten hepimize [illegible] geldi.

Pekeyi, din değiştirmediğimiz, vicdan hürriyetine de [illegible]mediğimiz halde ramazan [illegible] ehemmiyetini kaybet[illegible]? Ne katolikler, ne protestanlar, belki ne de sair din [illegible]ları pek çok inkılâplara [illegible] eski âdetlerine yine [illegible] kalmış vaziyettedirler. [illegible], böyle yapamadık.

Filvaki henüz oruç tutanlar, [illegible] devam edenler çok[illegible], vazifelerimizi yerine getirmemekle beraber imanımız[illegible] bir sarsıntı da yoktur. [illegible] ramazanı dedelerimiz [illegible] babalarımız devrindeki hoş [illegible]leriyle kutlayamıyoruz.

Kutlayamayız. Zira yeni evi[illegible] aile hayatımız buna müsaade etmiyor. Esasta aile [illegible]sofrası, aile mutfağı; aile ka[illegible] değişikliğe uğramıştır. Ailenin erkeği de otoritesini kaybetmiştir.

Sonra iktisadi vaziyet kim[illegible]se de ramazan geldi diye bambaşka bir yemek listesi yapacak ve sofra donatacak imkân bırakmadı. Zenginler ise yemek yedirmek faziletini çok[illegible]tan hiçe saymaktadırlar.

Üçüncü sebep te mühim[illegible]dir... vaktiyle ramazan, gece eğlence ve gezintilerine ayrılmış bir aydı. Halk çoğunluğu [illegible] bir ay bekler, bütün arzu ve heveslerini ramazana saklardı.

Şimdi Allahın her gecesi tiyatroları, konserleri, kokteyleri, baloları ve sairesi ile bir nevi ramazandır. Sabahlamak, hemen tabii bir hayat icabı oldu. Kış ve yaz...

Arkadan yemekleri gelmemek şartı ile —hâşa!— meyzeci dükkânları iftariye tepsisi yerine geçti.

Sandoviç sağ olsun. Üstüne bir de dondurma yahut sütlâç yedik mi sen sağ ben selâmet!

Artık eski ramazanlar geri dönemez. Bir varmış, bir yokmuş.

AYDEDE

DUADA HAZIR BULUNACAK MI?

Amerika Cumhur reisi Truman ekseriya Vaşington'daki gir kiliseye gider duada hazır bulunur. Şehirin halkı kilise papazına telefon edip ikide bir sorar:

— Başkan duaya gelecek mi?

Papaz daima şu cevabı verir:

— Hayır, başkan gelmiyecek. Lâkin Allahın hazır bulunacağına emin olabilirsiniz!

Yarenlik

Ramazanı şerifiniz mubarek olsun, aziz okuyucular.

Çocukluğumuzda bağırırdık:

— Ramazan geldi, hoş geldi, baklava tepsisi boş geldi.

Tepsi boş gelse bile biz, hiç değilse baklavanın tadını bilirdik, ramazanda yiyemezsek bayramda tadardık. Şimdiki zavallıların bir çoğu, hattâ pek coğu baklavanın tepside pişen bir tatlı nesne olduğunun bile farkında değiller!

Baklava diyince ağzım sulandı amma yutkunamıyorum, ekmek hatırıma geliyor da salyam boğazıma düğümleniyor.

Baklavayı çoktan unuttuk, bırakmıyorlar ki elimizdeki kuru ekmeği bâri rahat yiyelim.

Ramazan üzeri diş kirası verir gibi gazeteler bir havadis verdiler: Ekmeklerin çeşnisi değiştirilecek ve kıt'ası küçültülecekmiş.

Yanlış anlaşılmasın sakın, fiatı pahalanacak değil ha! yok efendim, yok. Biliyorsunuz ki bu yıl gene Anadolunun bazı bölgelerini seller süpürdü, bir çok yerleri de kuraklık kavurdu, evliyayi umurumuz umduklarını bulamadılar. Bunun için tedbir alıyorlar. Ekmeğin çeşnisi değişecek, yani kalitesi bozulacak, mıkdarı da biraz eksilecek, fakat biz gene fırıncıya şimdi verdiğimiz kadar para vereceğiz. Mesele budur işte. Pahalılık bunun neresinde? Ayni para ile biraz daha noksan ve bozuk ekmek yersek ne olur sanki?

Ya, ekmeği şimdiki halile bırakıp da fiatını arttırsalardı ne yapardık? Allah eksikliklerini göstermesin, başımızdakilerin başlarından beyinlerinden zekâ fışkırıyor, işlerin kolay taraflarını bulup bizi sıkıntıdan kurtarıyorlar!

Ne ise efendim, oruçlu ağızla ekmek üzerinde çok lâf edersek fazla yutkunuruz da orucumuz mekruh olur!

Günler uzun, sıcaklar da inadına artıyor. Allah kabul eylesin, oruç tutmak bir hayli zor.

★

Hatırlarsınız ya, geçen sene ramazanda yediden yetmişe kadar hummalı bir din gayretine düşmüştük. Muvafık, muhalif, bağımlı, bağımsız iç politikacılarımız, partilerin ve idare adamlarının ileri gelenleri sarıksız kavuksuz birer din mücahidi kesilmişlerdi.

Fıkrayı bilirsiniz her halde. Vaktiyle softanın biri sarığı çıkarıp cebine sokmuş, meyhaneye girip oturmuş. Ufak ufak demlenirken tanıdıklarından biri de çıkagelmiş. Softa onu görünce hemen başından külâhını çıkarıp rakı şişesinin üzerine kapatıvermiş. Tanıdığı yanına oturup sormuş:

— Hoca, sen burada ne arıyorsun!

— Yoruldum da biraz oturup dinlenmek için girdim.

— Külâhı ne diye çıkardın da masanın üstüne koydun?

— O külâh değil, settarül uyûp (Ayıpları örten)

Adam külâhı kaldırmış:

— Hoca, bu şişedeki ne?

— Cilâül kulûp. (Kalplerin cilâsı)

— Hoca, sen bu işin günahından korkmuyor musun?

Softa kaşlarını çatıp gürlemiş:

— Cenâbı Hak, gaffârüzzünuptur. (Günahları affeden)

İşte, bizim din gayretkeşlerimizden bir çoğu da bu kabilden kişiler oldukları için iplerile kuyuya inilemez. Geçen sene bu zamanlar tekbirlerle, tehlillerle konuşanlar şimdi birbirlerile lâiklik yarışına çıktılar!

Her işte ifrata varılıyor ve bunun içindir ki hiç bir işin üstesinden gelinemiyor.

Şmdilik bu kadar yârenlik elverir, mubarek ramazan günü daha fazla başınızı ağrıtmıyayım, aziz okuyucular.

CEMRE

D. P. KONGRESİ VE ANKARA RADYOSU:

Demokratlar — Tokadı kime vurduk, sesi nerden çıktı!..

DOKTOR BOLLUĞU

Fransada tıb doktoru adedi mütemadiyen artmaktadır. Artık memleket doktorsuzluktan şikâyet edemez. Zira tıb fakültesinden 1942 senesinde 892 hekim çıkmasına karşı 1947 de tam 5254 genç doktor diploması almıştır.

Pariste bugün 478 nüfus başına bir doktor isabet ediyor. Vilâyetlerde de artış vardır. En az hekimi olan vilâyet La moselledir ve burda 3 bin kişiye ancak bir doktor düşüyor.

—o—

ZAMAN VE İZDİVAÇ

★ Eğer sana gençliğinde evlenme tavsiye ederlerse «daha zamanı gelmedi» demelisin. Yaşlılığında ise şu cevabı ver: «zamanı geçti!»

BÖYLE KARARI ANCAK İNGİLİZ HÂKİMİ VERİR

Bir İngiliz amelesi, uğradığı kaza neticesinde patronlar aleyhine tazminat dâvası açar. Evvelâ kazanır, temyizde kaybeder. Lordlar kamarasına baş vurur. Orası da amele aleyhine hüküm verir.

Muhakeme mesarifi olarakta mahkûm olan amelenin bin ingiliz lirası ödemesi lâzımdır. Fakat hâkim, zavallının böyle bir parayı da vermesine imkân bulunmadığını anladığı için o, bin liranın 3178 senesinde ödenmesini karar altına alır. Amele her gün ancak 6 pens tediye edecektir.

Ekim ayı sonunda hediye edilecek

4 EV

Çiftehavuzlarda inşa edilmektedir:

Bu evler İkramiyeli AİLE Cüzdanı sahiplerine hediye edilecektir

★

Bu çekilişte ayrıca

10.000 liralık

çeşitli para ikramiyeleri dağıtılacaktır:

YAPI ve KREDİ BANKASI

BİR AŞK İNTİKAMI

Dünyada intikam kadar yersiz ve manasız bir hareket olmadığı kanaatindeyim. Biri size kötü, alçakça bir harekette bulundu diye, ona karşı aynı ve hatta daha şiddetli bir şekilde mi davranmak icap eder? Bu düşünce belki yumuşak, hattâ belki de zararlı görülebilir; amma neylersin ki, başka türlü davranmak elde değil! Yalnız, şunu da ilâve etmeliyim ki, böyle bir ruhhaleti, ancak çocukluk ve gençlik demlerinde doğar ve yıllar geçtikçe gelişir. Ben, şahsen yumuşak kalpliliğimin âmili, müessirini bir çift satır yazıda görüyorum. Bakınız nasıl; okuduğum lisenin resim salonunun duvarına asılan bir taş tahtaya, arap harflerile, güzel yazı nümünesi olarak şu satırlar yazılmıştı: «Ulüvvü cevap eshabı ahzi sâra değil affa maildir; hiç bir kalbi necip asla müntekim olamaz!..»

Biz kısa pantolonlu günlerimizden, saçlı sakallı demlerimize kadar, her resim dersi bu bir çift satırı ezbere bilmemize rağmen, bir kaç kere okumaktan kendimizi alamazdık.

İşte o gün bugündür, intikamın her türlü şeklinden nefret ederim. Ederim dedim ama, bazan öyle vakalar oluyor ki, insan düşüncelerinin, kanaatlerinin de aksine davranmaktan kendini alamıyor. Netekim, geçenlerde Filâdelfiyada vukua gelen bir intikam hâdisesi bana bile hoş göründü.

Filâdelfiyalı Rolan Persi isimli bir adamcağızı günün birinde nişanlısı yüz üstü bırakmış. Sevgilisini deli gibi seven delikanlı ne bıçağa, ne tabancaya sarılmış. Bunlara el atmamış ama, sabık nişanlısından da intikam almaktan geri kalmamış.

İlk işi, bir gece sabaha karşı şehrin yangın söndürme merkezine telefon etmek olmuş; tabiî, an geçmeden itfaiye arabaları canavar düdüklerini acı acı çalarak eski nişanlı kızın kapısına dikilmişler. Neye uğradıklarını bilmeyen ev halkı, çektikleri heyecan yetmiyormuş gibi, bir de yalan yere itfaiye çağırmatan para cezasına çarpılmışlar.

Aradan bir ay kadar geçmiş geçmemiş; bu sefer de kapıya bir imdadı sıhhi otomobili dayanmış. Hastayı almak üzere sedye ile koşan doktor ve hasta bakıcılara dert anlatabilirsen aşk olsun!.. Kızın ailesi bu sefer de para cezasını ödemiş.

On gün sonra, kamyonlarile, ustalarile Gaz şirketinin tâmircileri çıka gelmişler; ortada patlak boru bulunmadığından beşer, onar kuruş bahşiş alarak çekilip gitmişler.

Aradan bir ay kadr geçmiş, «Oh! çok şükür, bu işler sona erdi!» derken, deli gömleklerile tımarhanenin hasta bakıcıları dikilmezler mi? «Yahu! biz sizi çağırmadık! Burada deli meli yok!» dedikçe, hepsine gömlek giydirmeğe kalkışma, bir vaveylâ, bir feryat!.. Bereket versin, komşuları imdada yetişmişler.

Bu hâdisenin heyecanı yatışmadan, bir sabah siyah elbiseli, siyah şapkalı bir adam kapıyı çalmış. Gayet hüzünlü bir sesle, «Ben falanca cenaze levazımı mağazasının memuruyum» demiş, cenazeniz varmış techizine geldim.»

Artık canına tak diyen kızın babası, adamcağızı, yakaladığı gibi, merdivenden aşağı fırlatmış ve bir kolu ile bacağını kırdığından mahkemeye düşmüş...

Diğer taraftan, bu derece zarif intikam alan bu adamın kendisini mesut edeceğini düşünen kız, nişanlısıyla barışmış.

Yalnız akla şu gelir ki, bu hanımcağız karısı olmakla adamdan müthiş bir intikam olmağı tasarlamış olmasın?

T. T.

BERLİN ABLUKADA İKEN

Berlin ablukası 20 Haziran 1948 yılında başlamıştı. O günden 5 Aralık tarihine kadar Anglosakson tayyareleri 15 milyon kilometrelik uçuş yapmışlardır. Bu, Arzdan Aya 20 defa gidiş geliş demektir!

Tayyareler arasından biri 1.344 defa gidip gelme ve 12.342 ton eşya taşıma suretile rekor kırmıştır.

ÜÇ VARİS NOTERDE

Noter — Bütün miras Bobiye bırakılmış. Baylar, hanginizin ismi Bobi'dir?

AKLIMDA KALANLAR

Cemiyet hayatına dair bu sütunumda bazı lâkırdılar söylemeği düşünürken aklıma bu akşam açık hava tiyatrosunda verilecek olan jübile geldi. Ve derhal aman kaçırmıyayım ben de gideyim bir tarafa ilişeyim seyredeyim dedim.

İlişeyim dedim zira bu tiyatroda oturdum diyemezsiniz! Jubile, senat hayatının 30 senesini dolduran senatkâr Hüseyin Kemal için veriliyor. Mükemmel de bir programı var. Hemen hemen bir gecelik bir program.

Ne vapur kaçırmak korkusu var, ne de tramvay veya otobüs(!) Bu ziyafetden kalkıp alessabah herkes işine gidebilir. Programın hacmı bunu bana böyle düşündürdü. Belki acemilik ediyorum, kusura bakmayınız.

Yalnız sizden muhterem karilerim şunu rica ederim. vakit veya nakit ve açık hava da olursa bir yer bulursanız mutlaka bu jübileye gidiniz. kadir ve kıymet bilen necib hareketlerinizi gösteriniz ve benzerlerinizi görünüz!

Az kalsın güzel hanımları, beyleri, güzel tuvaletleri dahi görünüz diyecektim ama bu kerameti(!) pek sırtlayamadım doğrusu. Çünki; herhalde siz benim gibi yalnız gideceklerden değilsiniz: Ve kendi güzellerinizi ve güzelliklerinizi görmekten başkalarına bakmıya vakit bulamayacaksınızdır. elbette!

Bir de şu var. Hüseyin Kemal her mânada değerli artistlerimizdendir. Onu, hele jübilesinde görmemek zararlı bir kâr olur. Zararlı bir iş olur demek istiyordum!

S. M. S.

ROMA

Roma halkının, bilhassa çocukların bayıldığı «bebek» 9 ağustos 1948 de doğduğu zaman sadece 101 kilo geliyormuş. Fillerin hayvanat bahçelerinde yavrulamaları görünmemiş ender vakalardan olduğu için, bütün memleket halkı bu yavruya merak sarmış ve büyümesini alâka ile takibe başlamış, ismini Roma koymuşlar. Bu işden hiç memnun olmayan tek kişi Roma'nın annesi Jülyet'tir, süt vermemiş hattâ yanında bırakırsa öldürmesinden korktukları için ayırarak biberonla beslemişler. günde 15 litre kadar inek sütüyle domates suyu kâfi geliyormuş.

Bahçede dolaşanların ayakkabılarına hortumunu sürmeğe de pek meraklı imiş. Roma'nın annesinin ismi Jülyet babasınınki ise Romeo'dur. ikiside 17 şer yaşında olup insanlarda olduğu gibi evlenme zamanları imiş. Romalılar Jülyet'in yine yavrulayacağına çok sevinmişler fakat bu yeni yavruyu 22 ay beklemek lâzımmış.

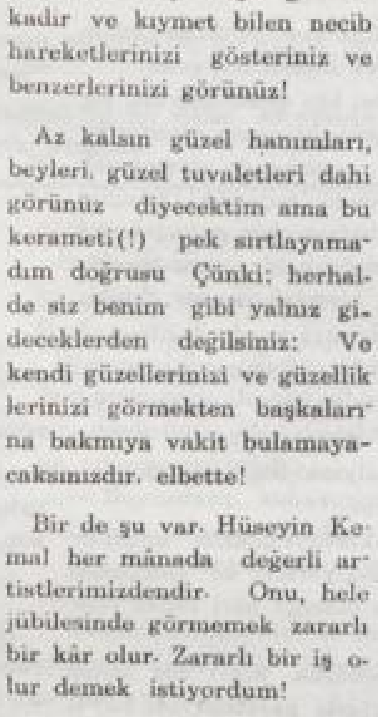

Küçük fil
(Roma)

BEKLE, KAPAK AÇILSIN

Köylünün birine mukavva kutu içinde ilâç veren doktora hastası tekrar gelir:

— Gutuyu yuttum emme eyileşmedim, der.

— Ne? Kutuyu mu yuttun Öyleyse kapağı açılıncaya kadar bekle.

KADINA HAK VERİNCE

— İşte, karıcığım, itiraf ediyorum, Ben haksızmışım...

— Hayır, «ben haksızım» demek yetmez. «Senin hakkın varmış» da demelisin!

SATILIK VE MERHUM KRAL TAÇLARI

Krallıklar ortadan kalka dursun, şimdide kral taçları muhtelif memleketlerin emniyet sandıklarına terhin edilmeğe başlanmıştır. Meselâ prenses İlona, bir milyon pesos mukabili Buenos-Aires emniyet sandığına bir taç koymuştur. Bu taç Rus çarı II inci Aleksandr'ın zevcesi Mari ye aitir. Romanyada Kraliçesi Mariye miras kalmış, ondanda kızı prenses İlonaya geçmişti.

Prenses, aldığı paralarla bir çiçek bahçesi vücude getirmiştir; çiçek satmak suretiyle kocasını ve çocuklarını yaşatmağa çalışmaktadır.

Avusturya hanedanının meşhur tacı da 5 bin İngiliz lirasına 1939 yılında Sydney emniyet sandığına terhin olunmuştu. Terhin eden adam, eski Macar sarayı mücevherat mütaahidi idi. Şimdi ölmüştür ve bu tacın müzayede ile satılacağı beklenmektedir.

Diğer taraftan Wurtemberg hanedanının mücevheratı da kıralın varis bırakmadan ölmesi yüzünden belki müzayedeye konulacaktır.

Büyük Frederik'ın tacında aynı akibet bekliyor. Bu taç İngilizler tarafından Almanyanın işgali sırasında bir köy kilisesinde saklı bulunmuştu. Yerini haber veren prens Oskar Hohenzollerndir!.

İngiltere krallarına mahsus Hindistan tacı artık artık krallar tarafından kullanılamıyacağı düşünülmektedir. Hindistan tacı 1912 senesinde 60 bin İngiliz altınına yapılmıştı. Bugün ki değeri 30 milyar Fransız frangıdır. Üstündeki elmas, zümrüt, gök yakut ve sair kıymetli taşlar Hintliler tarafından satın alınmıştı.

Büyük bir ihtimalle bu taç müzeye konulacaktır. Lakin bazı kimseler taşların satılmasını ve elde edilecek paranın bir hayır işine sarfedilmesini istemektedirler.

ZEMANE ADAMI

Çocuk:

— Kabiliyet nedir, baba?

Baba:

— Başkasının yaptığı bir işten kâr elde etmek.

BİR ŞARTLA

— Bana lütfen şehrin en iyi otelini gösterir misiniz?

— Göstereyim ama sonradan bana yalancı demeyin.

İSTİKBAL

Fakı — Evleneceksiniz. Sizin bir çocuğunuz olacak, karısının üç!

«Fransız Karikatürü»

TILIK VE MERHUM
KRAL TAÇLARI
rallıklar ortadan kal
durdun, şimdide kral
arı muhtelif memle
lerin emniyet sandık
na terhin edilmeğe
anmıştır. Meselâ pren
İlona, bir milyon
s mukabili Buo
-Aires emniyet sandı
bir taç koymuştur.
taç Rus çarı II inci
ksandr'ın zevcesi Ma
ye attir. Romanyada
liçesi Mariye miras
mış, ondanda kızı
sesa İlonaya geçmişti.
rensea, aldığı paralar
ir çiçek bahçesi vü
e getirmiştir; çiçek
ak suretiyle kocası
ve çocuklarını yaşat
ğa çalışmaktadır.
vusturya hanedanının
hur taçı da 5 bin İn
z lirasına 1939 yılın
Sydney emniyet san
na terhin olunmuştu.
hin eden adam, eski
sar sarayı mücevherat
taahidi idi. Şimdi öl
ştür ve bu tacın mü
ede ile satılacağı bek
mektedir.
Diğer taraftan Wur
berg hanedanının
cevheratı da kralın
is bırakmadan ölmesi
ünden belki müzaye
e konulacaktır.
üyük Frederik'in ta
da aynı akıbet bekli
Bu taç İngilizler ta
ndan Almanyanın iş
sırasında bir köy ki
sinde saklı bulunmuş
Yerini haber veren
ns Oskar Hohenzol
dir!.
ngiltere krallarına
usus Hindistan tacı
k artık krallar tara
ndan kullanılamıyaca
düşünülmektedir. Hin
an tacı 1912 senesin
60 bin İngiliz altınına
lmıştı. Bugün ki de
30 milyar Fransız
ğıdır. Üstündeki el
, zümrüt, gök yakut
sair kıymetli taşlar
tliler tarafından satın
mıştı.
üyük bir ihtimalle bu
müzeye konulacaktır.
in bazı kimseler taş
satılmasını ve elde
ecek paranın bir ha
işine sarfedilmesini
ektedirler.

EMANE ADAMI
k:
abiliyet nedir, baba?
:
aşkasının yaptığı bir
ar elde etmek.
BİR ŞARTLA
ana lütfen şehrin en
lini gösterir misiniz?
östereyim ama sonra
na yalancı demeyin.

Koltukları kabaran, o gece muradına ereceğine şüphesi kalmayan kara imam:

— Arnavud ayrı ayrı tabaklarla her ikisinden versin. Tenavül buyurmadığınızı çakerinize hibe eylersiniz! diyerek latifeyi de unutmadı;

— Sakın limonları bana buramayın limoni tabiatlisin nanizma hamleder, kırılırım; kolay kolay barışmam!

İkiger kuruşluk dört tabağa koydurduğu beşinci tabağa da karışık doldurttuğu dondurmaları tepsiyle getirdi.

Dürnev, bir sakız daha çiğnedi:

— Bir laf söyliyeceğim ama çekiniyorum!

— Hoppalaa. Çekinme ne demek, artık cancığerimiz hanım oldu...

— İstirham ederim alınmayın! biraz önce dediğiniz cihete, size limonilik atfına sakın yormayın. Limonludan yiyemiyeceğim!

— İlâhi iki gözüm, kel kâhyamıyum ki zevkinize, zaikanıza mudahalede bulunacağım amanatih şunu da istitraten arzeyleyim. Zeynel ağamız limon tuzu mimon tuzu katiyen kullanmaz; mamûlatını halis limondan imal eder.

— Yok, o noktayı aklıma bile getirmedim. dondurmanın kaymaklısıyla limonlusunu arda yersem desturun içimi kaynatıyor; Şütle ekşi midemde peynir mi yapıyor nedir?

Güneş, Yeniköy sırtlarının arkasından gaib olmuş Çakal burnu, Çubuklu; Paşabahçe; de kıyalıların batı tarafında bulunan cephelerinden, pencere camlarından akşamın turuncu yaldızları silinmiş ortalığa boşluk çökmeye başlamıştı.

İmam Ataullah efendi boynuna kaytanla asılı kuşağına sokulu gümüş piryolunu çıkardı. Kulağına yaklaştırarak işleyüp işlemediğini dinledikten sonra saati yokladı: Alaturka 11 re yaklaşıyor.

Artık yavaş yavaş yolculuk hazırlığına girişmek lâzım.

— Sultanlar çakeri kemine-nize bir müddetlik müsaade. Buradan salimen müfareketimiz hususunda icabeden tedabire tevessül eyliyelim; dedi, acele acele çıktı odadan.

Mutbağa seğirtdi. Karısına, kızına talimatta:

— Akşam için gündüzden ayırdığınız yemekleri tel dolaptan çıkarıp ısıtın; ızgarayı kızdırın on on beş dakikaya kadar döneceğim. Gelir gelmez pirzolaları pişirirsiniz. Misafirleri aç ve biiliç salıvermek münasip olmaz. Badettean sahilhanelerine teşrif buyururlar.

Sokağa fırlayıp köşeden saparken; soldan geri edip seslendi:

— Hanım.

— Ne var efendi?

— En mühim meseleyi az kalsın unutuyordum. Malûma; bugün pazar; etraftaki esnaf Beykoz çayırından; Kaymak dondurandan; Kapakulak menbaından dönen hakla malâmal misafirimiz hatunlar böyle geç saatte maşlahla; baş örtüsü ile avdetten çekiniyorlar; bizi gören mören; tanıyan manıyan olur diye üzülüyorlar. Defaatle rica ettiler (her halde hareminizin; kerimenizin kapalıca çarşafları; kalın peçeleri vardır. Şimdilik ariyeten örtünelim. Yarın sabah uşakla iade eyleriz) dediler. Senin siyah torba çarşafını; Yaşarın sıçan tüyü rengindeki çarşafını; kalın peçelerinizi sandıktan çıkar; giysinler. Başörtü ve maşlahlarını sarup götürmeleri için bir de temiz bohça hazırla... Söylediklerimi öküz kafan iyice kavradı ya; kaz koz anlayıp beni belâya sokma!

Arka yollardan; son islimi sürati tutmuş lokomatif gibi Hünkâr iskelesine vardı. Aksiliğe bakınki hele; iskelede her zaman; her değilse iki üç kayık bulunurken şimdi bir tane bile yok.

Deniz açıklarında bir sandalın kıyıya doğru yaklaştığı gözüne ilişti avaz avaz bağırtıda:

— Saandaalcii; saaandaaalciiii...

Bu tarafa kıvrıl!

Adam işitmiyor. Nihayet duydu:

— Ne istiyon?

— Gel buraya!...

— Diyeceğin ne?

— Müşteriyim.

— Yorgunum; artık gayığı bağlayacağım!...

— Sen bir kerre gel söyliyeceğimi dinle...

Anadolulu sandalcı yaşlı, kır sakallı, 70 lik bir hırtlombo imam, damdan düşercesine sordu:

— Dayı manda gözünü haklamağa razı mısın?

— ?

— Gümüş mecidiyeyi kazanmak ister misin?

İhtiyarın tavşan uykusundaki gibi aralık göz kapakları açıldı:

— Nereye gidecek'sin?

— Büyükdereye

— Işşş. ırahmış be! çok yoruldum. Akıntıyı sökemeyüz.

— Ben kürekte yardım ederim sana.

Uzatmayalım, dayı yumuşayınca beriki evvelden tasarladığı ağızları yani kaynatasının Büyükdere Çayır camisinin ... ağır hastalığını ve ecelle pençeleştiğini, karısını kızını alıp geleceğini, acele acele kadını yoklamağa gideceklerini bildirdi. Mecidiyeyi de peşinen toka etti:

— Ağam bizi bekle. sakın bir yere ayrılma ha. Yarım saat, nihayet bir saate kadar buradayız. Değilmi ki: Müslüıcansın, ihtiyarsın ayrıca iki çerek bahşişini de veririm! diyerek; nefes nefese etekleri zil çala çala evi boyladı.

İçeri adımını atar atmaz, mutbaktakilere kumanda:

— Pişirin pirzolaları!-

Bakır siniye örtü yayılmış; tabaklar, ekmek dilimleri; çatal kaşıklar; peşkirler dizilmiş. tıkalı burnu yine ıslık çala çala, bunları misafir odasına getirdi. Başka bir tepsi ile yemek sahanlarını, hoşaf kâselerini, yemişleri de yukarıya taşıdı. Ardından pirzolaları da ortaya koydu. Çifte kumrular da kalkıp kalkıp oturuşlar:

— Bu misafirperverliğinizi ımuzdan çıkarmıyacağız efendünyada unutamıyağız. hatı-

İmam — Zarflara değil mazruflara bakın efendiciğim, palasparelere bile bürünseniz, sarılsanız melâhatiniz, endamınız yine de bedidar.....

di hazretleri- Hiç acıkmadık, öğleyin o kadar çok yedik ki zülbüye olsa el sürecek halde değildik a gözüm!

— Bu ikramlara zahmetlere nasıl mukabele edeceğiz bilmem.

Kara Yağız. parmakları habire altları kesik bıyıklarında. sakal sıvazlıyarak. çapkın çapkın Huriyeye sırıtmada:

— O da mutasa, ödeşiriz ey gülü rana. siz meleğime karşı beslediğim kalbimdeki, bütün azayı bedenimdeki şiddetli arzu ve incizap. ateşin iştiyak ve inhimâk zahir ve hüveydadır. Matlubumu anlayıp ve mna ziyadetin istifa saadetine mazhar olacağıma ise katiyyen eminim iffetpenaha!-

Çifte kumrular usulcacık birbirlerini dürttüler. Sakal'lının maksadını çakmışlardı. Şimdilik saklıyor, açığa vurmuyor, Fakat bir az sonra dilinin altındakini çıkaracak. (Bu geceyi beraber geçirelim de yarın yalıya gidersiniz), filân mı diyecek.

Dürnev hanım atıldı:

— Artık bu sefer hep birlikte sofraya oturacağız. yemeği beraber yiyeceğiz zira vaktimiz azaldı. Bizi sandala kadar götürüp bindirecek, selâmetli'yeceksiniz değil mi?

Huriye lâfa karıştı:

— Bizimle taam etmelerine tabii çok memnun oluruz. fakat haremleri hanım ihtimal kuşkulanır, kıskanır. Kendilerini zorlamıyalım. Hangi sureti muvafık görürlerse onu tercih etsinler.

Ataullah efendi gök gibi gürledi.:

— Ne?... ne buyurdunuz! Allahaşkına, hüsnünüzün, peripeykerliğinizin başı için o sözü bir daha tekrarlamayın. Benim kaşık düşmanım mendebur bu evde cim karnında bir noktadadır. Solda sıfırdır; karşımda müslümanım bile diyemez. Hele ahvâl ve harekâtıma zerre kadar müdahele etsin. -alimallah melunenin kuyruğunu tava sapına çeviririm...

Üçü bir arada yemek yerlerken, Yalıköy minaresinden akşam ezanı okunuyordu.

Sade kahveleri içtiler. Çarşaflar ortaya getirildi Yaşar babasına çektiği için uzun boylu. onun çarşafını Huriye giydi, Annesininkini de Dürnev örtündü. Etek ayaklarından iki karış yukarda kalıyor amma başka çare yok; giymeğe mecbur. Başlarına guguzuk ceguzuk yapmadılar. Kalın siyah peçeleri taktılar. Gülüşüyorlar:

— Seniye. allâsen aynaya bak kukulyacılara döndük hani Ayvansaraylı çengi sıracıları vardır, ben tıpkı onlara benzedim. sen de maliyede kâğıt kavaflığı edenlere...

Kara Yağız susar mı hiç:

— Zarflara değil mazruflara bakın efendiciğim, Palasparelere bile sarılsanız melâhatiniz. endamınız yine de bedidar; asaletiniz. necabetiniz iyan ve aşikâr...

Saate göz gezdirdi. Yarıma yaklaşıyor. Yaz günü olduğundan ortalık halâ aydınlık. İmam,

— Ne olur ne olmaz. dainiz 50 - 60 hatve ileride yürüyeyim. siz arkamdan takibedin. Mahalle aralarını geçtikten sonra kırlığa vurunca yekdiğerimize mülâki oluruz! diyip çıktı kapıdan.

(Devamı var)

Geridekiler — Pek kibar adam doğrusu, kadınlara karşı fazla hürmetkâr!..

Bir dokun...

KAN GÖRÜNDÜ

«Civelek... civelek... civelek!...»

Sazlı gazinolar aldı yürüdü. Maşallah, bu işte yaratıcı kudret sahibiyiz. Yazın toprak altından fışkıran haşerat gibi şehrin dört bucağından gazinolar fışkırıyor.

Deniz kıyısında, fidan gölgesinde, mahalle arasında iki karışlık boş yer bulanlar, kırık tahtalardan bir salaş çatıp gazinoyu kuruveriyorlar. Ondan sonra gelsin meşhur sâzendeler, dizilsin mâruf hânendeler, buyursun cebi delik müşteriler. Vur patlasın, çal oynasın. Haspalarımın bir çocu da çalmadan oynuyan takımından.

Müsaadenizle ben de felekten bir gece çaldım, ramazandan evvel bir sazlı gazino âlemi yaptım.

Âlem de âlem haa! Desturun... kokulu bir deniz kıyıcığı. Elektrikler kandil gibi ışıl dıyor. Sahne salaşı mâlûm. Çalgıcılar geriye sıralanmışlar.

İçerisi loş olduğu için yüzleri iyi fark edilemiyor.

Sayın bayan okuyucular ön tarafa dizilmişler. Soldan sağa doğru, birincisi iriyarı, ablak yüzlü, pelte gerdanlı, yeşil fistanlı. İkincisi bingil bingil balık etinde, kalem kaşlı, şehla bakışlı, beyaz entarili bir tazecik. Üçüncünün alımı çalımı yerinde. Esmer, başı hotozlu, değirmi yüzlü, yanağı gamzeli, bir eksik etek. Al bluzu pek yaraşmış. Dördüncüsü bir hayâli fener. Üflesen uçacak. Gri robunun içinde tam çirozu andırıyor. Ateşe göster, beline iki tokmak vur, koy tabağa, dök sirkeyi, bırak müşterinin önüne!

Dördünde de tuvalet mükemmel. Kaşlar yoluk, kirpikler kıvrık, yanaklar al al, dudaklar kızıl, tırnaklar ışıl ışıl. Oturdukları yerde kâh etrafa, kâh birbirlerine göz süzerek armağan gelmiş kaz gibi süzülüyorlar. Handiyse kanat çırpıp ciyaklıyacaklar.

Solundaki masada, kırçıl saçları sıfır numara makine ile kırpılmış, sakal traşları uzamış iki er kişi ha bire kadeh doldurup kadeh boşaltıyorlar. Benzetmek gibi olmasın, ikisi de çam yarması ve her hallerinden belli ki, ikisi de nesli munkarız olan Hacı Ağa cinsinin bakiyyetüssüyûfu! Sandalye üstündeki vaziyetleri, hâşâ huzurdan, akıntı burnunda it oturuşu. Sağ bacaklar alta kıvrılmış, sol dizler dikilmiş ve üzerlerine kasketler geçirilmiş. Cüzdanları dolu ya, isterlerse yan üstü uzanırlar!

Uzunca bir akord tıngırtısından sonra saz başladı. Hânende bayanlar da hep bir ağızdan iştirak ediyorlar. Evlere şenlik. Sulukulede cenaze evi çığlığı!

Onlar çaldılar, söylediler, benim komşular içtiler, dinlediler! Bestesi baştan başa yanlış, güftesi ıkına ıkına uydurma ne şarkılar, ne türküler, ne uçkur havaları! Her kafadan bir ses çıkıyor.

Nihayet, solistlere sıra geldi. Sol baştaki yeşilli bayan edâlı edâlı kalktı, kırıta kırıta başını çevirip çalgıcılara işaret verdi ve kısa bir saz faslının fâsılasında yaygarayı bastı. Meded Allah, ne ses, ne ses! İpek mendilini parmağının ucunda zencir gibi çevirip göbeğini gerdanını titrete titrete, yaban ördeği gibi boynunu uzata uzata, dipleri küflü dişlerini sırıtıp belini kıvıra kıvıra, aygın baygın bakışlarla benim komşuları süzerek ciyak ciyak bağırıyor:

— Civelek... civelek... civelek!...

Sevsinler! Civeleğin, civeleklere cilvesi ne de yaraşıyor ya!

Berikilerin değme keyfine! Yılışarak kadeh kaldırıp sahneye göz kırpıyorlar. İriyarı bayan coşuyor, haykırıyor:

— Civelek... civelek... civelek!...

Benim komşular kadehleri sıklaştırdılar, gözleri süzülmeğe, başları sarsak sarsak sallanmağa başladı. Biri yürekten bir of çekip komurdandı:

— Garı banğa dutgun

Öbürü başını salladı:

— Seninğ nirenğe dutulsun? Onun gözü bende. Bu gece goluma takıp götürecem.

Beriki diş gıcırdatarak y... ruğunu gösterdi:

— Sen onğa elingi bile ... remezsin anlıyon mu? ... sonunda gan olur ha!

Komşularımın gözüne ... görünmeğe başlayınca ... da yol göründü!

Ertesi gün gazetelerde ... çok kavga, yaralama h... bilmediğim için benim k... ları ayırt edemedim!

Cemal F...

İSVİÇREYE MEKTUP:

Telif Haklarını Koruma Cemiyeti Adnan Saygun... şerefine Park Otelde çok güzel bir yemek verdi. Dur ya... lış anlama, yemek güzel değildi, bilâkis berbattı, faka... toplantı çok sempatik ve güzeldi. Başda Halide Edip Adıvar olmak üzere 30 za yakın tanınmış şahsiyet bu top... lantıya gelmişdir. Oniki senedenberi Oratoryosunda çalı... şan ve bu eserile dünya çapında bir san'atkâr olduğunu isbat eden Adnan Saygun meğer ne kadar mütevazi bir adammış. Bu tevazuu karşısında insan onu bir kat daha seviyor ve takdir ediyor. Sana o akşam orada bulunan... lardan bazılarını yazayım. Asaf Halet Çelebi! Bir az za... yıflamış galiba, işitmiş olacaksın herhalde Bibiş nişanlan... dı, yakında da evleniyor, Çelebinin zayıflığı bu nişan yü... zünden olacak; ha ne diyordum Çelebi o akşam tam sekiz tane börek yedi, afiyet olsun. Ona mukabil İbrahim Hoy... yemekleri hiç beğenmedi ve aç kaldı. Safiye Erol yeni bir eser hazırlamakla meşgulmuş, bu sıcakda da çekilmez ha... ni. Sempatik kocası da orada idi. Ha bir de İhsan Garan... gördüm, yanında, yeni nişanlandığı bir genç dul yakın... da evleniyorlarmış, fakat söz aramızda hanım hiç ... değil. İnce bel meraklısı Fikret Adileiğim de orada id... Fikret evleniyor diye bir lâf çıkardılar amma aslı yo... Orhon Arıburnu da orada idi, Adapazarından döndükten sonra Orhon bir şıklaşdı görme, galiba altınları buldu d... bizden saklıyor.

Aman iki gözüm senin «Güzel Aliyi» koydunsa ba... İstanbul vapurunu karşılamaya gittik amma aksi gibi ... seferinde vapur ne kadar güzel insan varsa getirdi. Y... nundaki Bayanın aklına uyarak akvaryumda balık... seyreder gibi Yolcu Salonun üst katına çıkdık ve aşağı... senin meşhur «Güzel Aliyi» aramıya koyulduk. Nihaye... birisini gözümüze kestirdik, yanında senin târifine uy... bir de güzel kadın vardı, eh budur dedik fırladık aşağı ve adamı tam sokağa çıkarken yakaladık fakat olmad... bunun ismi Mehmet Yarım'mış ve bizim Ali ile hiç ... alâkası yokmuş. Senin anlayacağın Yeşilköylü Güzel Ali... bulamadık gitti.

Yahya Paşanın zevcesi Itır, Şaziye İparın müsafir... Bu kadın günden güne o kadar güzelleşiyor ki, insan ... bakmakdan kendini alamıyor. Gözümü ayıramadığım iç... âdeta utanıyorum. Sonra o ne şıklık, o ne zerafet. Meh... bat istediği kadar bu güzel kadını tenkit etsin. Tilki uza... namadığı üzüme ekşi dermiş, değil mi?

Hoşca kal iki gözüm.

Fitne Fücur

— Karım yeni bir karyola istemişti, ben de içi yataklı o... -tomobil istiyordum.

Göç arabaları

Yazlığa göç başladı. Kır yolunu tutan eşya dolu arabalara rastladıkça hiç de hoş olmıyan düşüncelere kapılmaktan kendimi alamıyorum. Önce göze çarpan mesele şudur: Bildim bilesi İstanbul bir taşıt teşkilâtına kavuşmamıştır.

Benzinin bol, motörlü vasıtaların çok olduğu şu sulh devrinde bile taşınma bir türlü düzene sokulamamış, ev eşyasını kırmadan, dökmeden, göz önüne sermeden götürecek hususi yapıda, kapalı arabalar ve bu işi üzerine alacak ajanslarla adamlar bulmak imkânına erişilememiştir.

Bacaklarını havaya kaldırmış sandalyalar ve masalarla, arkadan sarkan ibrikler ve saç mangallarla, yamru yumru denkler ve soluk kilimlere sarılı kamburu çıkmış şiltelerle, gaz tenekleri ve küfelerle göç arabaları hâlâ gülünç, yahut da acıklı manzarasını sokak sokak, cadde cadde dolaştırmakta devam ediyor.

Bir fark varsa o şekilsiz eşya arasına keten kaplı iki bahçe iskemlesinin ve kunt yapılı bir buz dolabının karışmış olmasıdır!

Sonra kederle görüyorum ki, cüzdan dolusu para sayarak köşk tutanlar henüz bir yaz evi eşyasının ne olduğunu bilmedikleri gibi böyle bir eşyaya sahip olmayı da düşünmemişlerdir.

Üç, dört, odayı döşiyecek, hem göze hoş görünüp hem de rahatı temin edecek yazlık eşyayı, ucuz zamanlarda yok pahasına alabilirdik ve bunlar kapanıp açılacak şekilde yapılacakları için de hem taşınma kolaylığından, hem de kışın dar bir yere sığdırmak imkânından faydalanabilirdik.

Böyle yapmadığımızdan, hesaplıca hareket etmediğimizden dolayı ya mobilyalı köşk tutmak zorunda kalarak bir misli para harcıyoruz, yahut asıl eşyamızın bir kısmını getire götüre eskittikten başka kışlık evlerimizi de yaz mevsiminde lüzum görülünce oturulacak, bir müddet kalınacak tertibattan mahrum ediyoruz.

Biri şehirde, öbürü kırda, döşeli dayalı kâşaneleri olanları ayırırsak hepimiz, yazık ki, anlattığım durumdayız. Yarın, iki kadit beygirin çektiği kendi göç arabamı da sallana sarsıla gaz tenekelerinde şişeler ve kutular birbirine çarpa çınlıya, tekerlek gıcırtılarına bakır kaplar tempo tuta tuta, tepesinde gazete kâğıdına sarılmış kanarya kafesiyle Kabataş iskelesine doğru, yokuş aşağı inerken görür gibi oluyorum: elimde olmıyarak hafifçe kızarıyorum!

R.H.K.

KARDEŞ SEVGİSİLE 20 YIL DAĞDA KALMIŞ!.

Fransada Seine mahkemesi 42 dakika süren bir muhakemeden sonra Korsikalı bir adam hakkında beraat kararı verdi.

Bu adam gıyaben idam cezasına mahkûm edilmişti. Tam 20 sene dağda yaşadı ve ele geçmedi. Şu var ki Desanti ismindeki bu mahkûm kabahatsizdi; kardeşinin işlediği bir cinayeti üzerine almış, kendisini suçlu göstermiş bu suretle serbest yaşamıştı.

Yirmi yıl sonra asıl kabahatli ecelile ölünce dağda ömür süren De Santi hükümete teslim oldu ve suçlu olmadığını isbat ettiğinden beraat etti. Kardeş muhabbeti ile yirmi sene dağda kalan bu kahramana köylüler yardım etmişler ve jandarma eline düşmesine mani olmuşlardır.

ŞÖHRET YAPMADAN ÖNCE

Bu sene Fransada komedi aktörlüğü mükâfatını kazanan Yves Robert, sahne hayatına girmeden önce her işe baş vurmuş, yapmadığı kalmamıştı.

Meselâ Paris'e ilk geldiği vakit bir matbaada mürettip yamaklığında çalışmış, sonra Grévin müessesinde modellik etmişti.

Bu müzede — malûm olduğu üzere — meşhur adamların balmumundan yapılmış heykelleri bulunur. Yves Robert modelliği sırasında bacağını Roosvelt'in heykeline kalıp olarak vermiş, eski Cumhurreisi Lebrun'un bir kolu ve general Ballieni'nin bir diz kapağı da gene müstakbel aktörün vücudundan alınmıştır!

Fransanın kurtuluşu günlerinde Lyon şehrinde verilen bir oyunda ilk defa rol almış ve derhal meşhur olmuştu.

ŞEHİR MECLİSİ SİNEMACILARIN ZAM TEKLİFİNİ KABUL ETTİ (Gazeteler)

Babasının . . . . Oğlu!.

HER İŞTE GÖNÜL RIZASI!.

Her işin başında gönül rızası gelir. Ne şekilde olursa olsun, zorbalık mergup bir şey değildir. Geçenlerde Amerikada vukua gelen bir hâdise bunu pek güzel bir şekilde isbat etmiştir.

Niyuv Orlean şehri polisi Ogüst Kuzzardi isimli bir adamın beyaz zehir kaçakçılığı yaptığından şüphelenmiş. Sıkı takipler fayda vermeyince, adamın evi basılarak araştırma yapılması kararlaştırılmış.

Bir gece sabaha karşı evi basan polis ekibi her tarafı alt üst ettiği halde bir gram bile bir şey bulamamış.

Adamın evinde bir şey bulunmamış ama, herifin de yakasını bırakmamışlar. Yaka paça yakaladıkları gibi, doğru hastahaneye götürmüşler ve bayıltıp midesini yıkamışlar. Adam gözlerini açtığı zaman bir de ne görsün? Polisler baskın sırasında yuttuğu bir miktar eroini çıkarmamışlar mı?

Bu işe bakan Dollas şehri mahkemesi, bu adamı bayıltarak yapılan bir araştırmada avukatının bulunmasının şart olduğunu ileri sürerek, polisleri suçlu buluyor ve Kuzzardiyi derha tahliye ediyor.

Nasıl tab bir adalet değil mi?

ZÜMRÜT YÜZÜK

Genç adam nişanlısına doğum gününde güzel bir zümrüt yüzük getirmişti. Kız yüzüğü pek beyendi ve memnuniyetini göstermek için düşüncesizce:

— Aman ne güzel yüzük, şimdiye kadar hiç bir nişanlım bana bu kadar hoşuma giden bir hediye vermemişti, dedi.

Adam bu şekil teşekkürden pek hoşlanmadı, fakat soğuk kanlılıkla şu cevabı verdi.

— Adetimdir, bütün nişanlılarıma doğum günlerinde zümrüt yüzük hediye ederim.

ALMAN ZİHNİYETİ VE PROJESİ

Hamburg şehri harabe halindedir. Amerikalı turistler ankaz yığınlarını gezerken müteessir olmaktan kendilerini alamamaktadırlar. Bir gün yine böyle, seyyahlar harabeler içinde dolaşırken yırtık pırtık elbiseler giymiş bir Alman da onları dikkatle, merakla seyredermiş. Amerikalılar ona derler ki:

— Pek yazık olmuş; tarihî eserlerde yıkılmış, doğrusu, hepimiz teessür içindeyiz.

Öbürü cevap verir:

— Boşuna üzülmeyiniz. Biz, Almanlar, dünya milletlerden daima ileride gideriz. Şimdi harebeler bizim memlekettedir. On sene sonra sizin memleketlerinizi bu halde göreceğiz.

EĞRİ PİZA KULESİ KARŞISINDA:

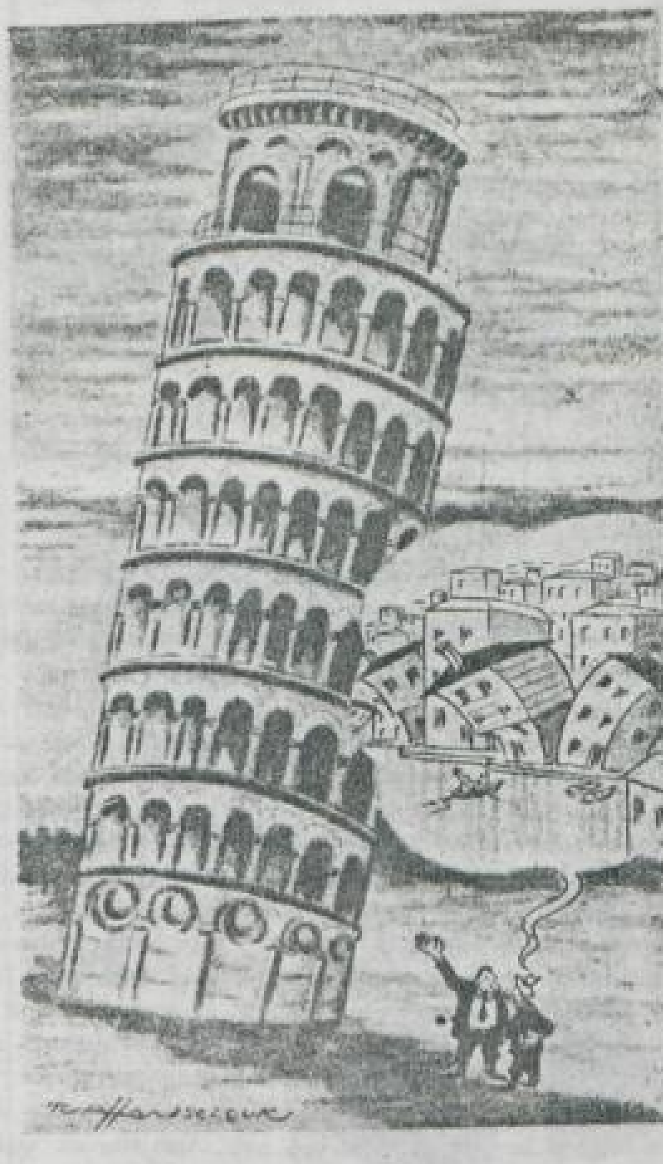

Klavuz — Hayret edilecek tarafı yok mu? Nerde oturuyorsunuz siz?!.

Seyyah — İstanbulun Halicinde.

HİCİV ROMANI

Yazan: ANDRE DÂL

Çeviren: T. TUNA

Sayın Milletvekili, Maşu

— 8 —

...akamlar, benden bu okulu ...zli tutmamı istediler. ben ... onlarla iyi geçinmek için ...talığı velveleye vermemeğe ...ikkat ettim. Hem bu işin ...atbikatında da, talebe ne kadar az olursa netice o nisbette ...zi oluyor.

— Ne gibi dersler okunuyor.

— Biraz sonra, size mufassal programı veririm. Biz ...urada. milletvekili adaylarına, meslek şerefi ve her seçim bölgesine göre değişen. siyasi program. toplantılarda güzel konuşma san'atı. meclis müzakereleri sırasında savrulması gereken küfürler. ziyafet nutukları. giyim kuşam bilgisi ve bir kaç allâmece laf öğretiriz. Belli başlı noktalar iş de bunlar. Yalnız, işin içine girdiğiniz zaman bunların ne kadar çetrefil şey olduğunu göreceksiniz. Bütün hocalarımız bir kaç kere mazeklik etmiş. kaşarlanmış politikacılardır.

— Şartlarınız nedir?

— Duverne okulundaki tahsil günleriniz için dört bin frank, ayrıca da seçimlerden önce altı bin frank yatırmanız lâzım gelecek. Seçilmezseniz iki binini geri verir, dört binini alakoruz, seçildiğiniz takdirde on bin frank alırız.

Bu işde başarınızın derecesini öğrenebilir miyim?

— Bayım son beş kanun seçimde yalnız bizim öğrencilerimiz kazandı. Bugün meclisde bizim mektepten mezun olmuş tam kırk beş millet vekili var. Kartvizitlerinin üzerine. Duverne okulundan mezun ibaresini koymuyorlarsa da, bana karşı duydukları minneti e inkâr etmiyorlar. Hep onların sayesine. ben ve bütün yakınlarım göğüslerimizde Lejyon d'onör nişanını koltuklarımız kabararak taşıyoruz.

— Yenı kurs ne zaman başlayacak?

— İlk devremizdir. Bu mektebe girdiğiniz gün başlar, bir ay sürer. Bundan sonra. sizden evvel derse başlamış olan öğrencilere katılırsınız. Bu şekilde çok iyi neticeler aldık.

Evet. tatbik ettiğiniz usuller fevkalâde neticeler verdi. Kaç kere. elin yaban ayısından şayanı hürmet millet vekilleri meyana getirdik. Hem, ortalıkta her türlü meslek öğreten yüzlerce okul yok mu? İstediğiniz gibi. heykeltraşlık. kimyagerlik, santık veya otelcilik öğrenebilisiniz; bu arada neden bir de mebusluk okulu bulunmasın?

— Doğru; hakkınız var! Peki. talebelerinize nasıl bir siyasi düşünce aşılıyorsunuz?

— Bu noktanın ne millet meclisinde. ne de okulda hiç bir ehemmiyeti yoktur. Gayetle mükemmel tuttuğumuz fişler sayesinde. seçim bölgesine göre. aday yetiştiririz. Sosyalist ve kralcı millet vekillerini aynı usul ve aynı kolaylıkla ikmal ederiz. Ücrette hiç bir fark yoktur. Bütün mesele seçim bölgesinin ruhunu kavramakta.

— Peki, Ya öğrenci bu hususda hiç bir karar vermemiş, seçilebileceği bir bölge seçmemişse?..

— Karar vermemişse mi? Evet; fakat. böyleleri pek ender zuhur eder.

— İşte, ben bunlardan biriyim!

— Güzel! demek siz. her hangi bir millet vekilinin yerine geçmek hayaliyle taşradan buraya gelenlerden değilsiniz. Öyle ise siz. içinizde siyasi hayata karşı büyük bir aşk duydunuz! ha! Nasıl bildim, değil mi? yüreğinizden büyük işler başarmak ateşi yanıyor!

— Yok canım. Sadece geçinmek istiyorum. Bu şekilde rahat yaşayacağımı zannediyorum.

— Fevkalâde!.. Çok iyi düşünmüşsünüz. Eğer büyük projeleriniz. meydana getirmeğe çalıştığınız büyük arzularınız olsaydı, sizi bu meslekten vaz geçirmeğe çalışırdım; çalışma yaşı tahdit edilmediği için ilerleme çok zordur, Fakat. mademki politikayı bir geçim kaynağı, bir medarı maişet vasıtası. bir zevkü safa âleti sayıyorsunuz, bizim için eşi az bulunur. istediğiniz şekilde yetiştirmeğe müsait, ideal bir talebesiniz azizim. size hayran oldum. Siz tam manasile ham bir balmumusunuz! Evet elimizde dilediğimiz şekilde oynayabileceğimizi istediğimiz kalıba sokabileceğimiz, saf bir balmumu! şimdi. sizin için boşalmaması ihtimali olan bir yer bulmalıyız. Bunu. en fazla on güne kadar, halledeiz. Yalnız. usuldendir, dört bin frank kayıt ücretini verebilir misiniz? Size bir makbuz hazırlıyalım. Hele durun, ben nereden seçilebileceğinizi çok geçmez söylerim. Son millet vekillerinden biri hasta; ölüp ölmiyeceğini yakında öğreniriz. Tam mebuslarından biri de genç delikanlılarla fazla içli dışlı olmak yüzünden dile düştü; belki dedikoduya fazla dayanamaz. kendisi hakkında geniş dosyalar tutarak ne yapıp ettiklerini günü gününe öğreniriz. Doğru söyleyin, bütün bunlar sizi şaşırttı, değil mi?

— Ne yalan söyliyeyim. evet!

— Şaşkınlığınızın sebebi şu: hâlâ siz siyaseti, büyük zekâların ve bilgi sahiplerinin ustalıkla icra edebileceği en yüksek bir meslek sayıyorsunuz. Yok azizim! kazın ayağı öyle değil! Şöyle bir bakın! karşınızda bir sürü doktor. avukat. profesör mülk sahibi tüccar var. Bunlar. parlâmentoya bir imarethane ye dalar gibi girmişler.

(Devamı var)

— *Bu kadının sesi çok berbat neden bu kadar beğeniyorlar, bir türlü anlamıyorum?*

— *Bu kadar güzel kadın içinde bu asık surat nedir?*

HER ZAMAN BÖYLE OLDU

Eski Romalılar uğursuz say dıkları bazı hayvanlara rasla maktan korkarlardı.

Meselâ bir fareyi yolu üzerinde gören Fabius. diktatörlük vazifesinden istifasını vermiş, konsül Flaminius de suvari kıtası komutanlığını red etmişti.

Bir harp ilân edilmeden. sulh yapılmadan, kanun çıkarılmadan önce koyun melemesinde nyahut bir tavuğun kanat çırpışından ilham almak ve ona göre hareket etme kusuldendi.

Annibal. kral Prusias'ı Romalılar aleyhine harbe sokmak istediği zaman kral kurbanlık koyunların buna müsaade etmediğini söyledi. Annibal kızdı:

— Koyunların fikrini eski bir generalın fikrinden mü tutuyorsun?

Diye Prusias'a çıkıştı.

Tuhafı şudur ki. Virgile, Horace. Tacite Pline gibi Romalı dahiler bile uğura çok ehemmiyet verirlerdi. Koca Auguste bir gün sağ ayağına sol ayağının terliğini giyince dehşet içinde kaldı ve o gün askerleri arasında bazısının düşman tarafına geçmesini bu uğursuz yanlışlıkta buldu.

Aya gitmek için 12 kilo uranium lâzım.

Fransız profesörlerinden Rişar - Fua'nın yaptağı bir hesaba bakılırsa 360 bin kilometre uzakta bulunan aya «füze» ile gitmek için her ton ağırlık başına 12 kilo uranium lâzımdır. Oraya 50 saatte varılacaktır.

Fakat Venus yıldızı 36 milyon kilometre uzakta olduğu için hem 6 bin kilo uranium hem de 250 güne ihtiyaç vardır.

KAZA DEĞİLMİŞ!

Hayatını sigorta ettirmek için gittiği şirkette kendisini sorguya çekiyorlardı:

— Hiç mühim bir hastalığa tutuldunuz mu?

— Hayır.

— Kaza geçirdiniz mi?

— Hayır.

— Ne? Hayatınızda hiç bir kaza geçirmediniz mi?

— Katiyyen. yalnız geçen yaz azgın bir boğa beni boynuzlamıştı.

— E, buna kaza denmez de neye denir?

— Bu kaza sayılmaz. zira boğa beni tamamile kendi arzusuyla boynuzladı.

RUS ŞAMPANYASI

Moskova'da en fazla şampanya içilen yer tabiatile Fransız elçiliği olması lâzım gelirse de İngiltere elçiliği daha çok şampanya sarfeder.

Fakat şimdi Stalin büyük mükâfatı kimyager Bragreev'e verildikten sonra iş değişmiştir. Zira bu fen adamı halis üzümden bir kaç gün için de mükemmel şampanya yapmak üsulünü keşfetti.

Amerikalılar bir sene bekletmeden şampanya yapamamaktadırlar. Fransoi ve Avrupa ise 7 ile 10 sene bekleterek şampanyayı kıvamına getirirler.

Rus şampanyasının lezzeti acaba Fransızlarınki ile bir midir? Şüpheli olan nokta budur.

KÖYLÜ VE YOLCU

— Şu tarlalar arasından kestirme gidersem 18.30 trenine yetişebilir miyim.

— Muhakkak! Hattâ bizim boğalar seni görürlerse ondan önceki trene bile yetişmen mümkündür!

Bugünden dünden:

KÖPRÜDEN HAYDARPAŞAYA GİDİŞ

Bugünkü Denizyolları vapurlarının çoğu Anadolu yakaları; tren, tramvay, otobüs yolcularını alıp önce Haydarpaşaya, sonra Kadıköyüne uğrayarak köprüye dönüyor. Bazıları da yalnız hat boyunda oturanları, Ankaraya ve ana yurdun öbür şehirlerine gidenleri şimendifere götürüyor.

Akşam postalarının hepsi tıklım tıkım, insanla omuz omuza, kalabalıktan kıpırdanamıyacak halde ve âdeta işkence...

★

Bundan 50 yıl evvel Kadıköy vapurları yine şimdiki yerine, Haydarpaşanınkiler Adalar iskelesine, Adalara işlemeyenler rıhtımın karşısına yanaşırdı. Köprüye tahta bir merdivenle inilir, üç iskele halkı birbirine karışırdı. Ortalık daha daraştı. Etrafta ahşap, loş bir kıraathane, bir kaç manav, perükâr İspiroman, tütüncü Rumun, ötede şekerci İsmail ağanın, kitapçı İranlı Nasrullahın derme çatma dükkânları vardı.

Bin bir ayağın arasına kimler karışmazdı? Ayaklı vapur tarifesi, gazete müvezzii kör Yahudi; kuruşa balık dolması satan palabıyık Ermeni; susamcı zifiri kara Revnak bıçu; belinden aşağısı güdük, içler acısı çocuk (şimdi Galatasaray lisesinin yanındaki sokağın başında resim, biblo filan satıyor); tablasının üstünde yüzlerce sinek uçuşan tatlıcı Ak Arap; kursak düdüklü yanık yanık taksim eden oyuncakçı (hâlâ sağ, Beyoğlu cihetinde dolaşıyor; kır sakalı uzatmış, yine düdüğünde ayni nağmeler); kundura boyacılar, hamallar, dilenciler...

Çocukluğumda sünnet olmadan bir gün evvel Eyüp Sultanı ziyarete gitmiştik. Dönüşte, şekerci İsmail ağanın hak kuran kafesi önünde iken, grav grav silâh sesleri gürledi. Halk dediğim merdivene üşüştü. Ne görelim?

Basamakların üstüne kara bıyıklı, lâciverd ceketli, beyaz pantalonlu bir adam serilmiş. Gözleri kapalı, frenk gömleğinin göğsü al kanlar içinde. Sadrazam Halil Rifat Paşanın oğlu Cavit Beymiş meğerse...

★

Haydarpaşaya İdarei Mahsusanın 11 numaralı Maltepesi ile 21 numaralı, iki bayrak uzun güverteli olduğundan akşam seferlerini tercihan ikincisi yapardı. Bu vapurda rastladığım şayani dikkat simaları, hatırımda kalan bazı hususiyetile aşağıya yazıyorum: Ticare ve Nafia Nazırı, vaktile ehli tarikatlığinden 5 türü zahir lâkabını bile alan, elinden 33 lük kehribar tesbih, dilinden salatü selam eksik olmayan ve oldum olası nahifülvücutluğu dolayısiyle eski arkadaşlarınca (zaif sırkân) denilen, Edirneli Hasan Rüştü Paşa. Ayni dairenin kısmı evvel reisi, şan ve şöhret ve vakar ve azametile yekta Sadettin Paşa. Umuru Sıhhiyei İnsaniye Teftiş Komisyonu Reisi sanisi, kesirülahbap, tavla oyununda gayet erbap, doktor Boyabadlı Ömer Paşa. Kıbrıslı Kâmil Paşa mahdumlarından, Ziraat Bankası Müdürü, mütemadiyen gözlerini kırpıştıran Şevket Bey, Maliye Ser veznedarı, dirayet, fetanet ve zarafetile benam Halit Bey (Refik Halit Karay biraderimizin pederi). Haftada bir akşam vapurda görülen, gerek Beyoğlunda, gerekse sayfiyesi civarında asla arabaya binmeyip tin tin yürüyen Şehremini Rıdvan Paşa. Şûrayı Devlette âza, ağzından Arapça, Acemce mısralarla kıt'alar düşmeyen Nazif Süruri Bey (San'atkâr Celâl ve Lütfullah Süruri kardeşlerin babası). Mikrop sirayet etmemesi için kapı tokmağını men dille açan, fesini kalıplatmağa bile çekinen, zamanenin meşhur dahiliyecisi doktor Celâl İsmail Bey (sonra paşa oldu). Kodeksdeki bütün ilâçların dozları mili gramına kadar hafızasında, Rifat Hüsamettin Bey (bu da paşalığa terfi ettiydi. Ticaret Müdür muavini, frenk sakallı, daima Elyotrop lavantası kokulu, Ali Suphi Bey. Şeyhülislâmın biraderzadesi, kâh sarıklı kâh fesli, kâh cübbeli, kâh sivil kostümlü Sami Molla, 6 mcı daire sermühendisi, hem miri kelâm, hem miri alay Ali Ferit Bey (Meşrutiyette liva ve mütarekede bir aralık Harbiye Nazırı olan). Maiyeti seniye erkânı harbiyesinden, evvel ve âhır pek sağlam natûrası sebebile mektep refikleri tarafından (Ölmez) lâkabı takılan, yaz kış sırtında avniye, elinde paketler, sepetlerle köşküne nevale taşıyan İhsan Paşa. Mektebi Harbiye Fenni Esliha muallim muavini, Martini tüfeğini nişangâhından kavrar kavramaz hopadak havaya kaldıracak kadar bilekli, kolağası İsmet Bey ve saire...

★

Çıma alınırken, merhum Serasker Ali Saip Paşa torunlarından Ferit ve Osman Beylerle Borazan Tevfik, kahkahadan katıla katıla yetişirler; vapur iskeleden ayrılır. Tam bu esnada istihkâm yüzbaşısı, yaveranı hazreti şehriyariden Selim Sırrı Bey (üstad Selim Sırrı Tarcan); Anadolu şimendifer kumpanyası avukatı, eski Galatasaraylılardan Arapzade Cevdet Bey, yine Galatasaraylı, Barfikade mükemmel mihveri Hayri bey atlarlar avlumbazın yanına...

Dairei askeriyeli Şişman Ahmet Bey, Sinir hekimi Raşit Tahsin Bey, tariki nâzeninden İmam Nuri Efendi gibi lâhim ve şahımlılar boynu bükük, yerinde sayarlar.

★

Yolculuk yarım saat sürerdi. Yan kamaralar hünkâr damatlarına, kalburun üstüne gelen ricale, harem ağalı hanfendilere münhasır gibiydi. Orta salonda şu yolda görüşülen bahislere kulak misafiri olurdunuz:

Bahçenin kirizmesine devam edildiği, bağa Amerikan çubuklarının dikildiği, aşçı başının enfes Nemse böreği pişirdiği, emektar arap bacının ağızlara lâyık yalancı dolma doldurduğu. Müteaddit sayei şahaneler; şevketmeâb efendimizler; mahdum ve damadı âciziler. 10 yaşındaki hafidin bülbül gibi Fransızca konuşuşu; ablasının piyanoda Hicaz peşrevini çalışı.

21 numaranın bazan dümeni bozulur, akıntıya kapılarak Kumkapı açıklarına vurur, kimse umursamaz; Borazan Tevfik mukallitliklere girişip Sürpik dudu ilen Arnavut zerzevatçıyı, bir hanım nineyle kızlarının peşine musallat uçarıyı gırtlak gırtlağa getirir; kudemadan saçlı sakallılar, avuçları kulaklarının arkasında, memnun memnun dinlerlerdi.

O zaman şimdiki istasyon binası ne gezer, oralar boydan boya deniz. Salaş iskele geride, tren eski istasyonun önünde beklemede. Ağır esgi festiki makam yürünür, yandan kapılı vagonlara yerleşilir, köşklere revan olunurdu.

Baki, ölmüşlerin cümlesine rahmet, kalanlara da selâmet duam.

Sermed Muhtar Alus

Çocuklar — Amca merak etme biz böyle oyunlara alışığız, bir yerimizi kırmayız.

iki Fıkra

Hocanın, biri imtihan esnasında bir yavruya sormuş: «— Şu harfin adı nedir?» Çocukcağız heyecana kapılmış: «— Şeklini pek iyi biliyorum ama, demiş, adı dilimin ucuna gelmiyor!» İsim hatırlamamak her yaşta başımızdan geçen oldukça tabiî hâdiselerden, doğuş veya yorgunluk icaplarındandır. Buna bir de korku ilâve ederseniz işiniz tamamdır:

* * *

Vaktiyle bir kabahatliyi idama mahkûm ederler; tam asılırken hâkimin ayağına kapanır: «— Aman, der, aramızda hak, hukuk var, babam komşunuzdu, tuz ekmek yemiştiniz!»

«— Ya, öyle mi? Pederinin ismi ne idi, söyle de çaresine bakalım!»

«— Ben şimdi korkumdan kendi adımı unuttum, babanınkini nereden hatırlayacağım!»

LOLA ALBRİCHT

Bu sene New-yorkda İlim müzesinde hazırlanan fotograf sergisi, bir çok profesyonel ve amatör fotografçıya kabiliyetini göstermek fırsatını vermiştir.

Bu musabakaya iştirak, etmek için şart, aynı modelin değişik pozlarda on kadar resmini almaktır.

Tabii bu modelin fevkâlade olması lâzım. Model olarak Şampiyon isimli yeni bir filimde oynayan genç yıldız Lola Albriht seçilmiş ve boks ringini andıran ortada yüksekce bir yere çıkarılarak yüzlerce fotoğrafçı tarafından resimleri alınmıştır. Sahnenin ziyasını kafi bulmiyan fotografcılar kızı ayrıca getirdikleri projektörlerle aydınlatmışlar. Fotografcılıkta şöhret kazanarak muvafak olmak için bütün bu insanlar ümitlerini bu güzel kıza bağlamışlar.

BELEDİYE PAHALILIKLA MÜCADELE EDİYOR:

— Hasan Saka Şehir Meclisine girmiş galiba!,
— Yok canım?!
— Baksana birader! Pahalılıkla mücadeleye sinema fiatlarına zam yaparak başladılar!...

KADIN VE YAŞ

Bir kadında yaşlılık alâmeti, başka bir kadına karşı azıcık dostluk hissi duymağa başlamasıdır.

KORKU VE ÜMİT

★ Sevgilimizin muhabbetini uzun müddet muhafaza ona aynı zamanda korku ve ümit vermekle mümkün olur.

9 uncu sayfamızda bahsi geçen Lola Albricht'in fotoğrafları alınırken

BİR FIKRA

Doğrusunu isterseniz «bilmek» ile «bildiğini yakıştırmak» yani «ilim» ile «idrak» de başka başka şeylerdir: Hani, zenginin biri oğluna gizli şeyleri, gaibden haber vermek ilmini tahsil için hususi br hocanın yanına vermiş. Tahsil bitmiş, sıra tecrübeye, imtihana gelmiş. Baba, usulcacık eline bir tesbih tanesi alarak oğluna sormuş: «— Avucumda ne var?» Çocuk biraz düşünmüş, sonra: «— Avucunuzdaki şey yuvarlaktır, demiş, ortası da delik!» Çocuğun ferasetine şaşan baba: «— Adını da söyle öyleyse!» Deyince, mahdum: «— Değirmen taşı!» Cevabını vermez mi? Mecliste bulunan hocası atılmış: «— Ben, avucunuzdaki şekin yuvarlak ve delik olduğunu anlatacak ilmi oğlunuza verdim; fakat ne yapayım ki onda, değirmen taşının avuca sığıp sığmıyacağını anlıyacak idrak yok!»

HANIMELİ

Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir, her kadının mutlaka her zaman alması şarttır.

Anadolu T. A. Sigorta Şirketi

Türkiyenin En Büyük Sigorta Şirketi

TÜRKİYE İŞ BANKASI A. Ş. VE T. C. ZİRAAT BANKASI KURUMU

Sermaye ve İhtiyatı: 5.832.000 — T. Lirası
20 sene zarfında tediye etmiş olduğu hasar tazminatı 20 Milyon Türk Lirasıdır.

YANGIN — HAYAT —
NAKLİYAT — KAZA

Sigortalarınız için en müsait şartları «ANADOLU» da bulabilirsiniz. Muamelât Merkezi: İstanbul Yeni Postahane Karşısı Kredi Han.

TELEFON:		
	Müdür	20531
	Santral	24294/3/2
	Hayat kısmı	20541
	Galata Bürosu	43949

Türkiye İş Bankası A. Ş. ve T. C. Ziraat Bankası Şube ve Ajansları Şirketin Acenteleridir.

TÜRK TİCARET BANKASI

75.000 Liralık

İkramiye Dağıtmaktadır

Çekiliş Tarihleri:
10 Temmuz-10 Kasım

YAŞLANINCA OKUYACAK

Yaşlandığından pek çok bahsedilen, buna rağmen hâlâ sahnede danslarına herkesi hayran bırakan meşhur Meistigette' e biri sorar:

— Kitap okuyor musunuz?

— Hayır; vaktim yok. İhtiyarladığım zaman okumak niyetindeyim.

MESLEK SEÇERKEN

— Oğlum, artık kendine bir meslek seçmek zamanı geldi. Ne yapmak istiyorsun?

— Ben mi? Otomobilde bütün gün gezmek ve cebimde bol bol para bulunduğunu görmek...

Peki... öyleyse otobüs biletçisi ol!

HADİSE ÇIKARAN AŞK LÜGATI

bir aşk lügati ortalığı allak bullak etmiş. Evvelâ, bütün dans salonlarının müdürleri toplanarak bu eseri protesto etmişler. Çünkü bu lügatta dansinglere verilen isim «dikine aşk evi» dir.

Bu kitap hâdise yaratmakta bu kadarla kalmamış, istihbarat nazırı mösyö Mitterau'un kız kardeşi Mari Mitterau tarafından resimlendiği için mecliste uzun tartışmalara sebep olmuş.

Eser muhtelif mevzulara temas ediyor, bir çok bahisleri inceliyormuş. Uzun uzun tetkik ettiği konuların içinde şunlar varmış: Buse, kaynana, Aşk şarkısı, perçemler, sinema; çiftler; Arzu; eller, kadınlar; erkek kadınlar; sevgili kadınlar; Buz kadınlar gibi...

GENERAL VE ÇAVUŞ

Harp sıralarında nöbetten yeni çıkan bir er karanlıkta önüne ilk çıkan haki elbiseliden pek nazik olmıyan bir şekilde kibrit ister, tutulan kibritin ışığında karşısındakinin bir general olduğunu farkeder:

— Affedersiniz efendim, kabalık etmek istemedim ama sizin bir general olduğunuzu anlıyamamıştım. Der.

General, cevap verir:

— Gene dua etki karşına general çıktı, sen başına geleceği eğer bir çavuşla karşılaşsaydın görürdün!

ÇOCUĞUNUZU

Kalori ve Vitaminli Maddeleri Bol Olan

ARI

Pirinç ve Hububat Unlarile Besleyiniz.

Az zamanda Yavrunuzun Gürbüzleşerek Geliştiğini Memnuniyetle Göreceksiniz

KÖPEĞİ ARAYORLAR

Çok kıymetli bir köpek kaybeden zengin adam bulana bin lira vereceğini ilân etmiti.

Ertesi günü ilânat şirketine uğrayan zengin: «İlânat şefini göreceğim» dedi.

Kapıcı:

— Yoklar efendim.

— Asistanı?

— Yok efendim.

— Kâtip?

— O da yok efendim.

— Aman allah, bu rada hiç adam bulunmaz mı?

— Her zaman buradadırlar ama şimdi sizin köpeği aramıya çıktılar.

TURSİL

Oksijenli sabun tozunu ısrarla isteyiniz.

TURYAĞ MAMULÂTI

"Liseler 12 sınıfa çıkarılacak

......ve yabancı dilden imtihan veremiyenler Üniversiteye kabul edilmiyecek.» İşte çocuğunuzun istikbalini yakından ilgilendiren çok mühim bir haber.. Fakat o kadar üzülmeğe mahal yok: zira elinizin altında Linguafon gibi kıymetli bir vasıta var. Bununla herkes, ana dilini veya bir şarkıyı öğrenir gibi yabancı dilleri de kulaktan ve otomatik olarak öğrenmekte, daha önce böyle bir kolaylığın mevcut olmadığına esef etmektedir. Lütfen kuponu doldurup yollayın, size tam izahat gönderelim.

LİNGUAFON, Ankara C. İstanbul

İsim ve adres:

A

ile «bildiğini yakar» ... ka başka şeylerdir: He... gaibden haber vermek ... nına vermiş. Tahsil bir ... Baba, usulcacık eline bir ... — Avucumda ne var?» ... cunuzdaki şey yuvarlak ... ferasetine şaşan baba: ... mahdum: «— Değirmen ... bulunan hocası atılmış: ... ve delik olduğunu anla... yapayım ki onda, değir... anlıyacak idrak yok!»

MESLEK SEÇERKEN

— Oğlum, artık kendine ... meslek seçmek zamanı ... Ne yapmak istiyorsun?

— Ben mi? Otomobilde bü... gün gezmek ve cebimde ... bol para bulunduğunu ... ek...

— Peki... öyleyse otobüs ... çisi ol!

GENERAL VE ÇAVUŞ

Harp sıralarında nö... betten yeni çıkan bir er karanlıkta önüne ilk çı... kan haki elbiseliden pek nazik olmıyan bir şekil... de kibrit ister, tutulan kibritin ışığında karşısın... dakinin bir general oldu... ğunu farkeder:

— Affedersiniz efen... dim. kabalık etmek iste... medim ama sizin bir ge... neral olduğunuzu anla... yamamıştım. Der.

General. cevap verir:

— Gene dua etki kar... şına general çıktı, sen başına geleceği eğer bir çavuşla karşılaşsaydın ... rürdün!

... çıkarılacak

...veremiyenler Üniversiteye ...unuzun istikbalini yakın... ...r haber.. Fakat ...zira elinizin al... ...ir vasıta var ...ir şarkıyı ...ulaktan ... da... ...

LİNGUAFON, Ankara C. İstanbul

İsim ve adres:

GAZEL

Kim der ki cihanda kâmımız yok
Kâm almağa ihtimâmımız yok

Şimdir bize fevti fırsat etmek
Bir fırsatı iğtinamımız yok

Baziçei desti rüzigâriz
Ârâm edecek mekânımız yok

Leyli ebedii gamda kaldık
Âmed şüdi subha şanımız yok

Âşık yenimi yürdan mest
Lâkin duyacak meşâmımız yok

Hep bâtıla eyleriz perestiş
Hak kuvvete ihtirâmımız yok

Ref'i niseb eyledik tamamen
Muhyi bugün işte nâmımız yok

Muhyiddin Râif YENGİN

BİR HAYAT BÖYLE GEÇTİ

Yüz yirmi beş sene evvel bir adam ölmüştü. Şimdi unutulmuş bir adam... Fakat Josef Kabriş adındaki bu adam dünyanın hemen hemen en romantik hayatını geçirmişti.

Bakınız nasıl;

Kabriş 1780 tarihinde Fransanın Bordo şehrinde doğmuş, gemi tayfası oldu. İhtilâl harplerinde askerlik ettikten, esir düştükten ve firara muvaffak olduktan sonra bir balina gemisinde çalışırken gemi Markiz adaları kayalarına vurdu.

Yerliler ne kadar tayfa varsa hepsini kebap edip yediler. Yamyamların elinden tek kurtulan insan Kabriş idi. Zira yerli kadın reis ona vurulmuş ve kendisine koca olmasını istemişti. Fransız da bu teklifi canına minnet bildi. Uzun seneler mes'ud yaşadılar; altı çocukları oldu.

Fakat bir gün o havaliden geçen bir kâşif. Kabris'i şehzade gibi yaşar görünce hem kızdı. hem kıskandı. Zorla adadan kaçırıp gemisine bindirdi ve zavallıyı dünyanın öbür ucuna Kamçatka'nın buzları üzerine bırakıp gitti.

Kabris bütün Sibiryayı yaya olarak aştı ve iyi bir tesadüfle Sen Petresburg yüksek bahriye mektebine yüzme hocası tayin edildi.

Sonra başka mesleklere de girmişti. Yaşlanınca panayırlarda çıplak vücudünü teşhir edip sevgilisi güzel Valmaika'nın evliliklerinde derisi üzerine kendi eli ile yaptığı dövmeleri gösteriyordu.

1822 senesinde Fransada sefalet içinde öldü.

HESABINI KAPATIYORMUŞ

Bir zamanlar Fransa Bahriye Nezaretinde suiistimaller almış yürümüştü. Günün birinde bir subaya levazım dairesinde yangın çıktığını haber verdiler.

— Ya. dedi. Demek ki levazım reisi hesabını kapatıyor!

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler.
200,000 Liralık GARANTİ APARTIMANININ 2 dairesi
2 Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2 Lüks otomobil.
396 adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100 Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13 Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz.
Her 100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.
Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarrufları ile diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

YAMAN BİR MAHKÛM

Bütün vucudu «dövme» resimlerle kaplanmış bulunan bu adam Şarl Burnier adında bir Fransız kalebendidir. «Güyan»dan kaçmış. Cenup Amerikada yakalanıp geri gönderilmişti. Şimdi cezasını Fransada tamamlıyor. Bilindiği gibi artık Güyan'a kürek mahkumları yollanmıyor

Ann Sheridan'ın bir pozu

T. C.

ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını

300.000 liraya

yükseltmiştir.

4 Çekilişin her birinde

25.000
10.000.
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yar dım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

Bu senenin pullu mayolarından

BERAAT EDEN ŞİİR KİTABI

31 Mayıs 1949 günü Paris temyiz mahkemesi 20 Ağustos 1857 tarihli bir hükmü nakzetmiş ve beraat kararı vermiştir.

Bu meşhur şair Baudelaire'in meşhur şiir kitabındaki altı parça manzumeyi artık ahlaka mugayır saymayıp neşrine izin veren bir karardır.

Baudelaire o devirde 300 frank para cezasına ve bu parçaların kitabdan çıkarılmasına mahkum edilmiş, fakat nedamet gösterdiğinden 300 frank 50 franga indirilmişti!

100 DOLARA KISIRLIK...

Son günlerde bâzı Amerikan çevrelerini garip bir endişe aldı; bir takım iktisatçılar, maliyeciler, içtimaiyatçılar dünya nüfusunun alabildiğine artmasından telâşa düştüler. Bunlar, 19 uncu yüz yıldaki meşhur İngiliz iktisatçısı Maltüz'ün nazariyesine dayanarak, insan denilen mahlûk hendesî silsile ile arttığı halde, onun yaşamasını, gelişmesini sağlayan nimetlerin pek geride kaldığını, ancak adedî silsile ile fazlalaşabildiğini iddia ediyorlar. Ama siz diyeceksiniz ki, bu ne iştir? Bir çok memleketlerde, fiat düşürmemek için, buğdaylar dünya kadar masraf edilerek yakılır, bilmem neler denizlere dökülür!... Orası bizim bileceğimiz şey değil; buna Rüfailer karışır diyip çıkmak gerek!...

Evet, böyle bir telâşa düşen içtimaiyat bilginlerinden Vilyam Vogt isimli bir adamcağız son günlerde bir eser neşretmiş. Ön sözünü Birleşmiş Milletler Kurulundaki Amerikan delegelerinden meşhur ayan âzası Bernar Baruh'un yazdığı bu kitabında gittikçe artan doğumların dünya için bir tehlike teşkil ettiğini ilân ediyormuş.

Bütün dünya medeniyetinin beşiği olan eski Yunan sitelerinin yükseklik ve ihtişamını, fuhşun mukaddes bir vazife sayılmasında ve aynı cins ler arasındaki aşkların en ince, en ulvi bir duygu telâkki edilmesinde gören Amerikalı yazar, bu tehlikeye karşı bir tek korunma çaresi görüyormuş; kısırlık!... Fakat o, bunu tatbik etmiş olan Hitler ve hempası gibi, zorla değil, para ile yapmak niyetinde... Birleşmiş Milletler Kuruluna bir kaç milyon dolar tahsis edilmesi ve, Marşal plânı gibi diğer bütün yardımların kesilmesini istiyormuş. Bu suretle, insan cemiyetine faydalı olmak arzusunu gösterenler kurula baş vuracaklar, kendilerini kısırlaştırdıktan sonra yüz doları, yani bizim paramızla ak borsada iki yüz seksen kara borsada altıyüz kadar lirayı, dercep edeceklermiş... Hani, bu pahalılıkta ve para sıkıntısında hiç te fena bir şey değil!... Fakat, gençliklerinde bir takım hastalıklar neticesi öteleri berileri şipte kısırlaşan bâzı biçareler ne halt etsinler?

«Eyvâh ki bu baziçede bizler yine yandık!» demekten başka yapacak şey kalmıyor...

İngiliz artistlerinden Christine Norden, yüzme havuzunu denizin dalgalarına tercih eder

BU NE İMİŞ?...

Küçük Demir, dersini hatırlamadığı için kendisini paylıyan anasına, babasına:

— Bilin bakayım, dedi. Dört ayak, dört ayağın üzerine; dört ayak geldi, dört ayak gitti; dört ayak dört ayağın arkasından kovaladı, dört ayak yerinde kaldı. Beni azarlıyorsunuz amma bunu bilecek misiniz?

Bir an düşünen babayı merak sarmıştı; kaşlarını çatarak:

— Söyle bakayım! dedi.

— 25 kuruş verirsen söylerim!

Babasının toka ettiği çil parayı cebine indiren oğlan:

— Bundan kolay bilmece mi var! dedi. Arkalıksız bir iskemlenin üzerinde kedi oturken bir köpek gelir. Ürken kedi kaçar; köpek kovalar, sandalye olduğu yerde durur.

KÖTÜLÜK

1870 Fransa - Prusya savaşının ilk günleri İmparator III. Napoleon'un kuzey Fransada yaptığı bir teftiş sırasında esir edildiği şayiası etrafa yayıldı.

Bir gazeteci:

— İnanmazı, dedi. Prusyalılar onu ellerine geçirseler bile bize iade ederler. Dünyada, bizim kötülüğümüzü onlardan ziyade isteyen olabilir mi?..

1 GRAM RADİUM 5 BİN TON MAZUT!

Bir gram radium'da büyük İngiliz transatlantiği «Quen Elizabeth» Londradan Nevyorka götürecek enerji vardır.

Bu mesafe için o vapur tam 5 bin ton mazut yakmaktadır!

YER BULMA!...

Babacanlardan Kâmil Babayı arkadaşları zorlamışlar Şehir Tiyatrosunda Paydos piyesine götürmüşlerdi. Perde arasında, oturan seyircilerin önünden geçerek dışarı çıktılar ve birer sigara tüttürdüler. Oyunun başlayacağını haber veren ziller öttüğü zaman ellerindeki izmaritlerden son bir nefes çekerek acele ile salona girdiler.

Kâmil Baba sıralardan birisinin başında oturan bir adama eğilerek sordu:

— Demin sizin mi ayağınıza basmıştım?

Adamcağız özür dileyeceğini düşünerek sert bir sesle cevap verdi:

— Evet!.

Kâmil Baba sanki hiç bir şey olmamış gibi, arkadaşlarına döndü:

— Tamam! dedi. Yerimiz burada!.

TESLİM VE TESELLÜM

Sarayda kardinal Mazarin'in ruhunu Allaha teslim ettiğini haber veren birine o adam dedi ki:

— Allahın bunu kabul ettiğine pek inanamam!

Sahibi: F. KARAY
Yazı İşlerini fiilen idare eden: Cemal Refik Delibaş
İdare yeri: Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 — İstanbul
Dizildiği ve basıldığı yer: Dr. Nuri AKÇA Matbaası